

Södertörns högskola | Institutionen för Etnologi

Kandidatuppsats 15 hp | Etnologi C | Vårterminen 2014

Kvinnor från norra Sverige på sociala medier

En studie om hur kvinnor från norra Sverige framställer och använder sig av sociala medier som Stockholmsbor

Av: Anna Maria Mårtensson

Handledare: Jenni Rinne

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA

141 89 HUDDINGE

Copyright

**Denna uppsats är författarens egendom och får ej
begagnas för publicering utan författarens eller
dennes rättsinnehavares tillstånd.**

KVINNOR FRÅN NORRA SVERIGE PÅ SOCIALA MEDIER – EN STUDIE OM HUR KVINNOR FRÅN NORRA SVERIGE FRAMSTÄLLER OCH ANVÄNDER SIG AV SOCIALA MEDIER SOM STOCKHOLMSBOR

Anna Maria Mårtensson

ABSTRACT

I den här studien undersöker jag hur självidentitetsprocessen går till med hjälp av sociala medier för kvinnor från norra Sverige som flyttat till Stockholm. Fokus ligger på att undersöka hur sju kvinnor framställer sig själva och hur de använder plattformarna Facebook, Instagram och Twitter. Sju kvinnor i åldrarna 23 till 44 år har intervjuats i början av april 2014. Som komplement till intervjuerna har jag observerat deras konton på sociala medier under en längre period. Resultatet visar att kvinnorna i studien ser sig som norrlänningar efter flytten till Stockholm och de visar sin koppling till norra Sverige på sociala medier på olika sätt. Utifrån Giddens teorier om reflexivitet och identitetsskapande i det moderna samhället har empirin analyserats och det visar sig bland annat att sociala medier är en viktig del för att behålla kontakten med hemorten. Dessutom uppfattar informanterna att det är tidskrävande att använda sociala medier.

Nyckelord:

Sociala medier, identitetsskapande, modernitet

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1. Utgångspunkt	1
1.2. Syfte.....	2
1.3. Disposition av uppsatsen.....	2
1.4. Bakgrund	3
1.5. Metod och material.....	6
1.6. Teori.....	13
1.7. Tidigare forskning.....	16
2. Den norrländska identiteten på sociala medier	18
Om det norrländska ursprunget.....	18
Norrlänning på sociala medier	21
Bilder på Instagram	24
3. Användandet av sociala medier	28
Plattformarna fyller olika funktioner.....	28
Restriktioner av användandet av sociala medier	31
Ifall sociala medier lades ner.....	33
4. Avslutning.....	36
5. Källförteckning.....	39

1. Inledning

1.1. Utgångspunkt

När jag var liten fick jag ofta frågan om var jag skulle bo när jag blev stor? Jag växte upp i ett gult hus med vita knutar i en by i norra Sveriges inland på gränsen mellan Jämtland, Ångermanland och Lappland. Ungefär sju kilometer bort fanns ett större samhälle där jag gick i grundskolan och där fanns två matbutiker, bank och vårdcentral. Jag tyckte att allt fanns i det där samhället och beundrade folk som bodde där inne till skillnad från mig som bodde i en by sju kilometer därifrån med trettio invånare. Det var liksom långt vart än jag skulle. Jag åkte skolskjuts till skolan, blev skjutsad till fotbollsträningarna och var tvungen att bestämma dagen innan ifall jag skulle hänga kvar i samhället och träffa en kompis efter skolan. Med bakgrund av den här situationen brukade jag svara att jag antingen skulle bo i det större samhället eller i Stockholm när jag blev stor. På något sätt var ställena jämbördiga eftersom de grundläggande behoven av närheten till affären, skolan och fritidssysslorna uppfylldes i både samhället och huvudstaden. Folk brukade fnissa när jag svarade så där på frågan och jag förstod nog inte riktigt det roliga utan tyckte att jag resonerade på ett bra sätt och att de borde förstå vad jag menade.

Hur som helst flyttade jag till Stockholm för ett par år sedan och innan dess hade jag registrerat ett konto på Facebook. Sedan dess har jag använt plattformen både för att bygga min egen identitet på internet och för att hålla kontakt med vänner och bekanta över hela Sverige. Jag har vänner från norr till söder och mina barndomsvänner håller jag koll på med hjälp av Facebook. Jag ser hur de skaffar barn, bygger hus och arbetar hemma i norra Sverige. Genom mitt ideella engagemang har jag skaffat vänner över hela Sverige och sociala medier är ett sätt att hålla koll på varandra och hålla kontakten. Den moderna tekniken gör att det är lätt att återuppta kontakten och samtalet med vänner och bekanta utifrån vad de gör på sociala medier. För mig är det ett sätt att visa upp mitt liv för andra genom att posta, det vill säga skriva saker och lägga upp bilder, på framförallt Facebook.

I juni 2013 registrerade jag en användare på Twitter för att använda i tjänsten på mitt jobb. Där skrev jag på inrådan av en vän i min presentation att jag är uppvuxen i Jämtland och gillar

friluftsliv. Jag har inte använt mig av Twitter så mycket eftersom hela plattformen handlar så mycket om politik och då blir jag osäker på vad jag ska göra på Twitter. I juli 2013 registrerade jag även ett konto på Instagram för att utvidga mitt användande av sociala medier. Plattformarna används olika i mitt kontaktnät eftersom vissa skriver texter och statusuppdateringar på Facebook medan andra hellre lägger upp bilder på Instagram.

Dessa erfarenheter och tankar fick mig att fundera över hur andra använder sociala medier i vardagen. Att intervjua andra kvinnor i liknande situation som mig själv är ett sätt att förstå mig på identitetsprocessen och det nuvarande vardagslivet hos människor.

1.2. Syfte

Syftet med uppsatsen är att undersöka hur sju kvinnor från norra Sverige upplever användandet av sociala medier både i skapandet av sin självidentitet men också som en del av vardagens sysslor. Med den här uppsatsen vill jag belysa hur sociala medier har blivit en allt större del av människors vardag och hur plattformarna används för att kommunicera med andra människor på olika platser i landet. Min förhoppning är att uppsatsen ska ses som ett nedslag i vardagen under våren 2014 och visa hur kvinnorna använder sig av sociala medier just nu.

Frågeställningar

- Vad identifierar sig kvinnorna som? Norrlänning, Stockholmare, inget av det eller både och?
- Varför och hur använder kvinnorna sociala medier?
- Hur framställer sig kvinnorna på sociala medier?
- Vilka fördelar och nackdelar upplever kvinnorna med sociala medier?

1.3. Disposition av uppsatsen

I det här inledande kapitlet med bakgrundsinformation sätter jag in uppsatsen i ett sammanhang vad gäller sociala medier och redovisar bland annat metod och material. I det andra kapitlet diskuteras och analyseras empirin utifrån hur kvinnornas visar upp sig på

sociala medier kopplat till Giddens teori om identitet och reflexivitet. Det tredje kapitlet handlar om hur kvinnorna använder sociala medier utifrån Giddens teorier om det moderna samhället och självidentitetsprocessen. I de båda analyskapitlen hänvisar jag till tidigare forskning om identitetsskapande i Stockholm och till Findahls rapport om internetvanor i Sverige 2013. Uppsatsen avslutas med ett kapitel där jag diskuterar resultatet och spekulerar om framtida forskning i området etnologi och sociala medier.

1.4. Bakgrund

Etnologiämnet växte fram under 1800-talet och etablerade sig som universitetsämne i början av 1900-talet tillsammans med fältarbete som arbetsmetod. På den tiden var studieobjektet bondesamhället i form av sagor, föremål, arbetsliv och byggnader. Forskarnas mål var att dokumentera det samhälle som höll på att försvinna i samband med att Sverige moderniserades. För att ta reda på saker om arbetsredskap, bröllopsritualer eller böndernas byggnadsteknik bedrev forskarna uppsökande arbete, genomförde intervjuer och ritade av byggnader. Fältarbetet blev grunden till olika folkminnesarkiv som grundades av det insamlade materialet.

Under 60- och 70-talet ändrade fältarbetet karaktär när teorier om människors sociala samspel etablerades i ämnet. Det var ett sätt att förstå omvärlden utifrån olika kulturella samband och fältet var ofta stadsdelar och förorter där etnologer dokumenterade vardagslivet. Senare studerades även olika subkulturer såsom ungdomskultur, arbetslivskultur och invandras kulturer. Nuförtiden har sättet att avgränsa fältet blivit mer mångsidigt och är inte kopplat till en viss geografisk plats. Idag bedrivs forskningen i form av studier av vardagen. Forskningen har utvecklats från att studera objekt, till kultur och nu bedrivs ofta studier i form av specifika företeelser (Öhlander 2011:14–17).

I rapporten *Svenskarna och internet 2013* av Olle Findahl presenteras internetstatistik över svenskarnas användning av internet det senaste året. Findahl beskriver att användningen av internet fortsätter öka och framförallt använder betydligt fler mobilt internet nuförtiden. I dagsläget är 1,1 miljoner människor utan internet och den summan har minskat med 100 000 människor det senaste året. Två av tre använder en mobil för att koppla upp sig på internet och smarta telefoner anges vara den största förändringsfaktorn för den ökade uppkopplingen.

Personer mellan 12-15 år tillbringar en tredjedel av sin internettid på sociala nätverk. För personer mellan 26-55 år uppges endast en femtedel av tiden gå åt till att använda sociala nätverk såsom Facebook, Instagram och Twitter (Findahl 2013: 5-6).

Som nybörjare (men även flitiga användare) kan hjälphemsidor vara till nytta för att förstå de sociala plattformarna på internet. I bakgrundsarbetet har jag använt mig av hemsidor som förklarar Facebook, Instagram och Twitter. De här hjälphemsidornas information är inte helt tillförlitliga eftersom det till viss del verkar vara privatpersoner som lagt upp informationen. Jag har ändå valt att använda mig av de här källorna eftersom hemsidorna beskriver informationen på ett bra sätt och jag får bekräftat att många använder sociala medier precis som jag uppfattar det. Hemsidorna beskriver helt enkelt användandet av sociala medier ur ett användarperspektiv. Vissa delar av informationen bekräftas i rapporten om *Svenskarna och internet 2013* av Olle Findahl.

Facebook

I inledningsstadiet var Facebook en tryckt skolkatalog för Harvard-studenter och lärare för att lättare känna igen varandra på skolan. En digital version var på gång men drog ut på tiden vilket gjorde att studenten Mark Zuckerberg bestämde sig för att göra en egen version. År 2004 var den klar och fick namnet "the facebook". Till en början var endast studenter på Harvard tillåtna att använda tjänsten men allt eftersom började andra skolor ansluta sig till det internetbaserade nätverket som år 2005 bytte namn till "Facebook". Ett år senare öppnades Facebook för allmänheten med enda krav att en måste fyllt 13 år och ha en fungerande e-postadress för att kunna bli medlem. (www.facebook-faq.se den 24 april 2014) .

Facebook är ett sätt att umgås med andra människor på internet. Det är möjligt att leta upp gamla vänner och arbetskamrater, hålla kontakt med kompisar och dela information med dem. Det är även möjligt att skriva på varandras anslagstavlor och lägga upp bilder och filmer. Facebook är ett verktyg för att umgås och gör det möjligt att dela med sig av saker till alla sina vänner samtidigt. Facebook-användare registrerar sig med sitt riktiga namn vilket gör det möjligt att söka efter varandra i nätverket. Att registrera en användare på Facebook är gratis och tjänsten gör inkomster på annonser på dess hemsida (www.facebook-faq.se den 24 april 2014). Enligt Findahl är Facebook den mest populära sociala plattformen på internet och drygt hälften av Sveriges befolkning uppges använda Facebook. I genomsnitt tillbringar varje

användare tre timmar i veckan på sociala nätverk och framförallt på Facebook. De allra mest aktiva användarna av Facebook är enligt rapporten kvinnor mellan 16- 25 år och alltså räknas fyra av de sju kvinnor i den här studien till den gruppen (Findahl 2013: 32-33).

Instagram

Instagram är ett program (app) till smartphones som gör det möjligt att dela med sig av sina bilder och upptäcka andras bilder på internet. Sina egna bilder kan en redigera genom att lägga på olika filter och effekter. Det är gratis att använda programmet och en behöver inte vara professionell fotograf för att använda Instagram utan alla är välkomna att skapa ett användarkonto. Namnet är en hyllning till företaget Kodak Instamatic som känns igen från polaroidbilder och det kvadratiskt typiska utseendet för den typen av bilder (www.instagrammers.se den 24 april 2014). För att använda Instagram är det möjligt att ladda hem en app till sin mobiltelefon och skapa ett användarkonto. När registreringen är klar är det möjligt att ladda upp bilder, välja filter på bilden och skriva några rader om bilden. Sen kan en hitta vänners bilder, gilla deras bilder, kategorisera sina bilder och dela sina bilder på Facebook (www.instagrammers.se den 24 april 2014). I februari 2013 hade Instagram 100 miljoner aktiva användare och antalet sägs öka snabbt enligt Findahl (Findahl 2013: 37).

Twitter

Namnet Twitter är ett engelskt ord och betyder kvitter eller att kvittra på svenska. Twitter skapades år 2006 och har flera hundra miljoner användare. Twitter är en plattform för kommunikation på internet. På Twitter skrivs statusar som är högst 140 tecken åt gången som kan liknas vid sms och kallas därför mikroblogg. Alla inlägg som en gör samlas i ett offentligt flöde där det är möjligt att lägga prenumerationer på de mikroblogger som en vill följa och få uppdateringar från. Sådana inlägg på Twitter kallas för tweets. Det är möjligt att följa sina vänner men även personer som en inte känner på Twitter. Det är vanligt att rekommendera länkar, skriva citat och tipsa om andra människor att följa på Twitter (www.twitertips.se den 24 april 2014).

Internationellt sett är Twitter större än vad det är i Sverige. Andelen användare av Twitter har ökat från åtta till sju procent de senaste två åren (Findahl 2013: 35). Enligt hemsidan www.twitertips.se finns det många anledningar till att ha Twitter. Bland annat är det möjligt

att få direktrapportering när saker händer, följa politiker, följa sina vänner, få svar på sina frågor gällande produkter och tjänster från företag och ha kul (www.twittertips.se den 24 april 2014). Enligt Findahl uppges att många använder Twitter för att upprätthålla kontakter med vänner och för att uttrycka åsikter om aktuella ämnen. En viss skillnad i användandet av Twitter sägs finnas mellan personer som använder plattformen privat eller i tjänsten. De som framförallt använder Twitter professionellt uppges vara VD, projektledare eller rektorer (Findahl 2013: 37).

1.5. Metod och material

Urvalet och materialinsamling

Jag har gjort djupintervjuer med sju kvinnor mellan den 1 april och den 9 april 2014 i Stockholms kommun. Jag tog kontakt med kvinnliga vänner via just Facebook som jag känner privat, från ideella sammanhang och från arbetslivet. Till en början ville jag intervjua kvinnorna kring hur de upplevde att ha flyttat till Stockholm och hur det är att bo här. Alla de tillfrågade kvinnorna tackade ja till att delta i min studie direkt vid första kontakten och datum för intervjuerna bokades in snabbt. Flera av kvinnorna uttryckte glädje över ämnet och såg framemot att träffas för att prata av sig. Ämnet utvecklade sig sedan till att fokusera på deras användande av sociala medier. Det var ändå möjligt att utföra intervjuerna trots att jag ändrat fokus.

En förutsättning för att vara med i studien var att kvinnorna var aktiva på sociala medier och uttryckligen lagt upp saker som har anknytning till norra Sverige sedan de flyttat till Stockholm. De flesta av intervjuerna ägde rum på kvinnornas arbets- eller studieplats på dagtid eller precis efter arbetets slut. Två av intervjuerna ägde rum på caféer och en intervju hemma hos en av kvinnorna. Intervjuernas längd är mellan 28 minuter till 45 minuter och alla utom en är inspelad via ett program i min mobiltelefon.

Vid den femte intervjun hängde sig telefonen i slutet av intervjun och inspelningen försvann. Materialet från den intervjun återberättades av mig i form av ytterligare en inspelning på telefonen utifrån stödanteckningarna och minnen från intervjusituationen. De resterande intervjuerna har spelats in via ett program i min mobiltelefon. Intervjumaterialet består av 258

minuter fördelat på sju tillfällen. Det inspelade materialet är totalt 213 minuter eftersom en intervju inte sparades i röstinspelningsprogrammet. Jag gör analyser utifrån det material som samlats in med de här kvinnorna utifrån intervjuer och deras konton på sociala medier.

I den här studien valde jag att ha endast kvinnliga informanter fast det är inget jag diskuterar vidare i texten. Jag har inget genusperspektiv på empirin och mitt val av endast kvinnliga informanter var väldigt medvetet gjort från första början. Det var helt enkelt lättast och mest lockande att intervjua och följa andra kvinnor i den här processen. Med manliga informanter i studien hade det troligtvis blivit en mer jämförande studie. Jag ville dokumentera och göra nedslag i de här kvinnornas användande av sociala medier. Även valet av Stockholmsboende kvinnor var en avgörande faktor i urvalet av informanter. Jag ville undersöka hur andra norrländska kvinnor som bor i Stockholm använder sig av sociala medier för att bygga vidare på sin självidentitet. Informanterna är främst yngre kvinnor och det speglar mitt nätverk på sociala medier och faktumet att äldre inte är lika aktiva på internet.

Informanterna

De sju kvinnorna i min studie har vuxit upp på olika platser i norra Sverige. De är från städerna Umeå, Skellefteå, Örnsköldsvik och även från mindre ställen såsom Jokkmokk, Strömsund och Ånge. Kvinnorna är mellan 23-44 år gamla. De har bott från åtta månader till tio år i Stockholm och de flesta bor i förorter söder om Stockholm. Endast en av kvinnorna bor i innerstaden. Vad jag förstår har kvinnorna kommit olika långt i sin process att känna sig som hemma i Stockholm och det verkar individuellt och inte utifrån hur länge de bott i staden. De arbetar i branscher så som ideell sektor, kommun och restaurang och två av kvinnorna är studerande. Flera av kvinnorna lever med en partner i ett heterosexuellt förhållande och två av kvinnorna har barn.

För att skydda deras identitet har alla fått fingerande namn och jag gör inte några närmare beskrivningar av kvinnorna var och en för sig. Det visade sig att många av kvinnorna kunde tänka sig att vara öppna med sitt deltagande och ingen krävde anonymitet utan det är något jag valt på eget initiativ. Pripp beskriver att ”undersökningsdeltagarna inte kan överblicka de vetenskapliga perspektiv och tolkningar som fältarbetaren kommer att utsätta dem för” (Pripp 2011: 82). För mig som forskare finns det ingen anledning att offentliggöra deras namn eftersom de ställer upp som privatpersoner och ämnet är inte heller så kontroversiellt att det är

viktigt att kunna leta upp kvinnorna i efterhand för vidare kommentarer. I texten kallar jag kvinnorna både vid namn och som gruppen kvinnorna.

I den här uppsatsen är den specifika företeelsen sociala medier så som Facebook, Instagram och Twitter. Nedan följer en översikt av informanternas konton på sociala medier på internet:

Tabell 1 – informanternas användning av sociala medier

Social media	Karin	Fia	Stina	Åsa	Emma	Rebecka	Lotta
Facebook	X	X	X	X	X	X	X
Instagram	X	X	X	X	X		
Twitter	X	X	X	X	X	X	

Intervjusituationen

I boken "Etnologiskt fältarbete" diskuteras intervjusituationen i ett kapitel skrivet av Fägerborg. Där presenteras att intervjuer är en social situation som kan påverkas av likheter eller skillnader mellan intervjuare och berättare (Fägerborg 2011: 95). I det här fallet upplevde jag den gemensamma utgångspunkten som norrländsk kvinna och insatt i ämnet sociala medier som dörröppnare i intervjusituationen.

Fägerborg skriver även att intervjuer i fältarbete brukar handla om möten mellan människor kring ett specifikt ämne. En intervju genomförs i ett bestämt syfte där intervjuaren vill få reda på den andra personens kunskaper, synpunkter och upplevelser av något. "Intervjuer erbjuder möjligheten att gå på djupet" enligt Fägerborg och genom att ställa följdfrågor, uppmuntra till att berätta mer och förklara tydligare ger det människor möjligheter till att reflektera kring saker (Fägerborg 2011: 88-89).

Vid första intervjun ställde jag frågor utifrån tre stora teman och inför den andra intervjun formulerade jag frågor utifrån de större områdena och har använt mig av de frågorna till resten av intervjuerna (se bilaga 1). Fägerborg skriver att intervjun kan röra sig på en glidande skala mellan att vara strukturerad och ostrukturerad. Till en början kan frågorna vara lite mer

ostrukturerade för att senare under processen få en mer fast struktur (Fägerborg 2011: 99). Något jag lade märke till var hur frågeschemat blev tydligare ju fler intervjuer jag gjorde.

Vid inledningen av intervjuerna har jag berättat att jag vill träffa personerna eftersom de precis som jag är kvinnor från norra Sverige som flyttat till Stockholm och använder sociala medier. Jag har fått godkännande till att använda mig av deras konton på sociala medier för research och erbjudit anonymitet. Ingen har uttryckligen önskat att vara anonym utan det är ett val jag gjort som forskare som tydliggjorts från första början. Under inledningen av intervjun har jag frågat om deras väg till Stockholm och hur de hamnade här. Jag har också i inledningsskedet frågat ifall det upplever sig vara norrlänningar eller Stockholmare. Sen har jag frågat hur de använder sociala medier och vad de gör på Facebook, Instagram respektive Twitter. I vissa fall har kvinnorna beskrivit vilka skillnader de upplever med att använda sociala medier privat och i arbetslivet. Jag har också ställt frågor om vilka fördelar och nackdelar de upplever med sociala medier. Under senare delen av intervjuerna har jag visat upp skärmdumpar av inlägg och bilder från sociala medier där jag velat att de utvecklar historien bakom inlägget eller bilden.

Det har varit tydligt och konkret att prata utifrån den typen av skärmdumpar och jag valde ut bilder som uttryckligen innehöll naturen, uppväxtorten eller snö eftersom det kan kopplas till norra Sverige. I avslutningsskedet har jag frågat hur de skulle reagera ifall sociala medier försvann och stängdes ner. Dessutom har jag frågat hur de tror att de kommer använda sociala medier framöver.

Sociala medier som utgångspunkt

Sociala medier så som Facebook, Instagram och Twitter är de huvudsakliga plattformar som tolkas och analyseras i den här uppsatsen. Jag har analyserat och tolkat kvinnornas personliga sidor på sociala medier som komplement till intervjuerna. Det har varit spännande att kombinera intervjuer med research på kvinnornas konton på sociala medier för att få en bredare bild av hur de framställer sig på internet.

Hyltén-Cavallius skriver att internet går att se som ett offentligt medium och hävdar att personerna som lagt ut något på internet redan offentliggjort händelsen. Forskaren måste i så fall fråga om det är möjligt att ta del av informationen utifrån upphovsrättsliga skäl snarare än

etiska skäl. Ett annat sätt att se på internet är att det är en miljö med flera dörrar där olika sociala rum döljer sig bakom förhållandevis privata dörrar (Hyltén-Cavallius 2011: 227). Tillgången till de här kvinnornas privata rum sker genom att jag är vän med dem på Facebook och följare av deras konton på Instagram och Twitter sedan en längre tid tillbaka.

Bilder som samtalsämne

I boken ”Etnologiskt fältarbete” handlar ett kapitel om ”Fotografi och film” av Gradén/Kaijser. Att visa bilder för de som var närvarande på plats kan vara ett sätt att ställa frågor nu, som var omöjliga att ställa när händelsen skedde. Bildernas innehåll kan på ett sätt skapa distans och göra det lättare att reflektera kring innehållet när en inte längre är mitt uppe i händelsen. Det här sättet att bedriva forskning kallas för ”photo elicitation” och myntades av John Collier. Metoden används för att undersöka olika infallsvinklar på samma situation. Bilderna ger forskaren insikt om hur personerna presenterar sig själva (Gradén och Kaijser 2011: 195).

Bilderna fungerade som samtalsobjekt och utgångspunkt för en del av intervjun. I det här fallet har personerna tagit korten själva och jag har plockat upp dem inför intervjuerna via skärmdumpar. Jag valde ut flera bilder som bokstavligt talat handlade om norra Sverige i beskrivningen av bilden. Det kunde vara allt från bilder på hemorten och olika sorters incheckningar på platser i norra Sverige. Dessutom valde jag ut många naturbilder som förknippades med norra Sverige, som uttryckte glädje eller frustration över snömängden i Stockholm till exempel. Bilderna har sedan sparats i mappar för de olika kvinnorna och några bilder visas upp senare i uppsatsen. Jag har valt att publicera bilder från Åsa, Stinas och Fias Instagram eftersom deras svar var spännande och visade en tydlig koppling till norra Sverige enligt mig. En fördel med bilderna är att det inte går att identifiera några människor i motivet och det var enkelt att ta bort användarnamn och kommentarer på deras inlägg. Vid användning av bilder i uppsatsen har jag bett om lov och fått godkännande av informanterna.

Bearbetning av intervjuerna

När alla intervjuer var genomförda påbörjades arbete med att transkribera intervjuerna. I det här fallet var det viktigt för mig att få en överblick över materialet men samtidigt ha möjlighet att kunna dyka in i det. Alla intervjuerna är uppdelade i avsnitt om fem minuter i en tabell. De första fem minuterna handlade i alla intervjuer om kortfattad fakta om personen och hur deras

väg var till Stockholm. Därefter fortsätter uppdelningen av intervjun i fem minuters intervaller i områden om de sociala medierna och skärmdumparna.

Transkriberingen är i det första skedet inte ordagrann utan visar i lite större perspektiv vad personerna pratat om var femte minut. Tabellen är uppdelad i tid, område och själva samtalet. I dokumentet finns en kategorisering av vilket ämne de pratar om när under intervjun. På så sätt har jag kunnat skapa mig en översikt och gjort det möjligt att leta i transkriberingsdokumentet när de pratar om ett specifikt ämne. Vid specifika situationer där informanterna sagt något av större betydelse för studien har jag transkriberat ordagrant och tagit citat till uppsatsen. För mig var det här ett bra sätt att arbeta eftersom översikten möjliggjorde att lyfta blicken och försöka se mönster och göra kopplingar mellan intervjuerna.

När det står // i texten är det ett avbrott och en fortsättning på citatet för läsbarhetens skull. Intervjun med Lotta är transkriberad ordagrant i sin helhet. Under arbetet använde jag mig av ett gratisprogram för transkribering från internet. Jag har försökt förhålla mig till de hänvisningar som Fägerborg gör i avsnittet om transkribering. ”Varje ny replik markeras med ny rad” enligt Fägerborg (Fägerborg 2011: 108). Allt inspelat material och transkriberingarna finns hos författaren.

Fördelar och nackdelar med metod och material

En fördel med arbetet var att det var lätt att hitta informanter, kontakta dem och boka tider för intervjuerna. Genom att jag kände personerna sedan innan var det lätt att fråga ifall de ville delta i min uppsats. En annan fördel var att ämnet var relativt utforskat inom Etnologi och kvinnorna uttryckte en spänning i att delta och berätta om sina upplevelser av sociala medier. En nackdel var att jag så sent bestämde mig för det slutliga uppsatsämnet. Jag bedrev en slags forskning innan de inledande intervjuerna vilket splittrade mig som forskare inför de första intervjuerna. Sedan landade jag i mitt ämnesval och har sedan försökt koppla loss mig från det andra forskningsämnet som jag valde att lägga åt sidan. Det handlade om flytten till Stockholm med allt vad det innebär att vara ny i en sådan här stor stad som norrlänning. En nackdel jag upplevde var att jag som forskare styrde in samtalen i en riktning som kvinnorna inte alltid uppskattade. Jag kunde märka att de pratade på i frågan om hur de använde sociala medier och vad det betyder för dem.

När jag sedan visade upp skärmdumpar var de inte alltid en smidig övergång och därför blev intervjuerna ibland hackiga och flöt på mindre bra. Jag hade valt ut bilder som jag själv förknippade med norra Sverige och ibland var min tolkning fel vilket skapade hinder för fortsatta frågor. Ifall det var fel typ av bilder eller känslan av att jag skulle analysera informanternas svar extra noga är en fråga jag brottats med i processen att bearbeta intervjuerna. Fägerborg skriver att vissa personer anpassar sig till situationen och berättar det som förväntas av den. ”De kan undvika teman som är obehagliga, känsliga eller svåra att tala om. De kan anpassa sina svar till vad de tror är lämpligt och riktigt att säga enligt vissa sociala normer” enligt Fägerborg (Fägerborg 2011: 94).

Troligtvis hade situationen blivit en annan ifall personerna själva fått välja ut vilka bilder de ville ge kommentarer på. Fägerborg skriver i kapitlet om ”intervjuer” att samtalen inte alltid flyter på bra. Vissa människor svarar undvikande, kort eller visar misstro i situationen. Det är vanligt att intervjuaren får uppmuntra till berättande i intervjusituationen och enligt Fägerborg kan det vara bra med några pauser små pauser som tillfällen till eftertanke i samtalet (Fägerborg 2011: 103f). Vikten av pauser är något jag tar med mig till framtida intervjusituationer eftersom det kan vara bra både för den intervjuade och även den som intervjuar.

Min egen del i fältet

Min egen del i fältet är tydligt märkbar eftersom jag själv är en del av det. Jag är också en norrländsk kvinna som flyttat till Stockholm och använder sociala medier. Jag har haft lätt att närma mig kvinnorna och förstå vad de menar när de berättar om sina känslor och erfarenheter. Möjligheten att göra en studie utifrån sig själv och gräva där man står har varit en inspiration under hela arbetet. Den här idén fanns på ett tidigt stadium men lades undan för att fokusera enbart på kvinnornas flytt och förändrade livsstil till och i Stockholm.

I förarbetet gjorde jag hembesök hos en annan kvinna för att höra om flytten och hur hon behållit sin norrländska ådra framförallt i arbetslivet. Jag träffade dessutom en till kvinna för att höra om upplevelserna och erfarenheterna av att bo i Stockholm. De båda träffarna med kvinnorna i förarbetet gjorde mig säker på att vi är flera som delar upplevelserna av att försöka skapa sig ett liv i Stockholm utifrån den norrländska bakgrunden. Under den här tiden upplevde jag att ämnet blev för tungt och gick tillbaka till grundidén om att intervju

norrländska kvinnors användande av sociala medier. Det fick jag även upplysa mina tillfrågade informanter om för att tydliggöra att jag ändrat fokus för uppsatsen.

Under hela processen med att arbeta fram ett forskningsämne, under fältarbetet och skrivandet av uppsatsen har jag antecknat tankar och reflektioner i en fältdagbok. Det har varit ett stöd för mig att kunna skriva av mig och diskutera med mig själv i den fältdagboken. Under B-kursen i Etnologi för flera år sedan fick vi studenter tips från lärarna att anteckna i fältdagbok och det har jag burit med mig in i den här forskningen på C-nivå i Etnologi.

1.6. Teori

I det här avsnittet kommer Giddens teorier om självidentitet och modernitet redovisas med hänvisning till hur jag tillämpar det i min uppsats. Avsnittet handlar om det moderna samhället och reflexivitet i skapandet av identitet. Framförallt används Giddens två böcker *Modernitet och självidentitet* och *Modernitetens följder* som utgångspunkt för mina analyser av intervjumaterialet och fältarbetet på sociala medier. Även hänvisningar till kapitlet om Anthony Giddens i boken *Moderna samhällsteorier* av Per Månsson tas upp eftersom han skrivit om Giddens teorier i en sammanfattande text.

Det moderna samhället

Internet och elektroniska medier lyfts fram som betydelsefulla arenor för att skapa nära relationer med människor som befinner sig på helt olika platser i världen. Det moderna samhället har inneburit ökade möjligheten att besöka vänner och släktingar och gjort det lättare att upprätthålla kontakten. Tack vare den här utvecklingen har människor större möjlighet att välja sin livsstil och skapa sin identitet på ett annat sätt än tidigare (Månsson 2007: 445-446). Utan det moderna samhället och dess utveckling av internet hade den här uppsatsen inte varit möjlig att utföra.

Identitet

Giddens beskriver att sättet att se på självidentitet måste utgå från en bild av individens psykologiska roll. Han utgår från att människan hela tiden vet vad den gör och varför den gör det. I det sociala livet produceras och reproduceras de dagliga handlingarna och individen är reflexiv i de sociala sammanhangen (Giddens 1999: 47-48). Giddens menar att personers

identitet inte går att analysera utifrån beteende eller andras uppfattningar utan i förmågan att hålla igång en specifik berättelse. En individs berättelse om sitt liv måste ha verklighetsförankring och integrera händelser som inträffar i berättelsen.

Begreppet ontologisk trygghet tas upp som en stabil känsla av självidentitet. Med det menas att det finns en känsla av kontinuitet och ordning i händelserna i livet även om det inte går att förstå det just där och då (Giddens 1999: 67-70). Det är på grund av detta som jag valt att titta på personernas händelser i efterhand på sociala medier. Genom att studera kvinnornas konton på sociala medier är det möjligt att se berättelsen de gör om sig själva och sitt liv med lite distans till själva händelserna. Giddens beskriver att känslorna kring självidentiteten kan vara bräckliga eftersom personens berättelse bara är en av många andra i utvecklingen av självet. Dessutom kan individen uppleva en robust känsla eftersom självidentiteten ofta bevaras så starkt för att stå emot förändringarna i den miljö som individen finns i. Innehållet i personers berättelser kan variera socialt och kulturellt (Giddens 1999: 67-70).

I det här fallet är förändringen i den yttre miljön själva flytten till Stockholm och berättelsen tar troligtvis en ny form på den nya orten. Alla kvinnorna har gemensamma nämnare i att vara från norra Sverige men skiljer sig åt på olika sätt. Sökandet av en självidentitet är troligtvis ett modernt problem. Giddens menar att i förmoderna kulturer var föreställningen om att varje person har en unik roll och möjligheter främmande. Då var släktskap, kön och social status relativt fasta och svåra att förändra under medeltiden i Europa. Genom det moderna samhället och arbetsdelningen hamnade den enskilda individen i fokus enligt Giddens (Giddens 1997: 94). Nuförtiden är sökandet och skapandet av sin egen identitet troligtvis något som de flesta kan känna igen sig i och ha tankar om. Särskilt påtaglig är processen i förhållande till sociala medier där personer visar upp valda delar av sin personlighet och sitt liv enligt mig.

Reflexivitet i skapandet av identitet

Det är i den moderna tiden som personer använder sociala medier för att berätta om sig själv, sina val och sitt liv för andra som gör att Giddens teorier är relevanta för den här studien. Giddens diskuterar att den grundläggande delen i vardagslivet är valet. Moderniteten utmanade individen med olika val samtidigt som begreppet livsstil kom in i bilden. En livsstil kan definieras som ”en mer eller mindre integrerad uppsättning praktiker som en individ

följer, inte bara därför att sådana praktiker tillfredställer nyttobehov, utan därför att de ger en materiell inramning till en speciell berättelse om självidentiteten” (Giddens 1997: 101).

I den här uppsatsen vill jag visa att användandet av sociala medier är en form av livsstil som utvecklats under de senaste tio åren sedan Facebook startades. Månsson beskriver utifrån Giddens texter att livsstilar är rutiner av klädvanor, matvanor, sätt att handla i sociala sammanhang och val av umgänge. Sådana val av rutiner handlar inte bara om beslut om hur en ska handla utan också om vem en vill vara. En livsstil är olika vanor som bildar ett mönster för att bevara känslan av ontologisk trygghet (Månsson 2007: 445-446). Ontologisk trygghet är ett begrepp som beskriver ”den tillförsikt de flesta människor hyser rörande att deras identitet kommer att uppvisa en kontinuitet och att den omgivande sociala och materiella handlingsmiljön kommer att vara konstant” (Giddens 1996: 91).

På sociala medier kan personer välja vilka de vill umgås med och berätta om sin livsstil. I denna uppsats appliceras Giddens teorier om identitet för att förstå hur personer väljer sin identitet och vad de väljer att lyfta fram ur sin identitet på sociala medier. Att använda sociala medier är en form av livsstil enligt mig och därför är Giddens teorier användbara i den här studien. Den som inte är med på sociala medier har troligtvis ingen tydlig identitet på internet men det är något som inte studeras vidare i den här uppsatsen.

Reflexivitet kan förstås som en grund för allt mänskligt handlande. Enligt Giddens håller ”alla människor rutinmässig kontakt med skälen till vad de gör som en beståndsdel i görandet” (Giddens 1996: 42). Det reflexiva utformandet av kroppen har tagit en allt större plats av jagidentiteten i det senmoderna samhället. Kroppen används för att uttrycka stil, smak och mode och olika upplevelser skapar den biografiska berättelsen och en någorlunda samlad identitet. Månsson beskriver att de flesta upplever en viss enhet mellan kroppen och självet. Jagidentiteten och kroppsuppfattningen är nära varandra i den vardagliga sociala samvaron med andra människor (Månsson 2007: 439-440).

I den här uppsatsen tolkar jag att kroppen är kontot på sociala medier. Människor väljer hur de vill presentera sin kropp och kroppsrörelser, utseende och stil vilket skapar jagidentiteten och på sociala medier blir det på ett annat sätt än i fysiska miljöer. Frågan är hur det här samspelet fungerar på internet via sociala medier? Månsson beskriver att ifall individen förlorar

förmågan att delta i sociala sammanhang och kontrollen över kroppen kan det leda till ett falskt jag. Kontot på sociala medier, i Giddens teorier talas det om kroppen, är något som ständigt omskapas och integreras i olika sorters berättelser om jagidentiteten. Enligt Månsson kan friheten att skapa en identitet sammankopplas till förmågan eller oförmågan att hålla fast vid tron på en reflexiv identitet oavsett andra personer, fysiska objekt och miljöer (Månsson 2007: 439-440). Jag upplever att internet och sociala medier har förändrat hur människor kommunicerar med varandra och kommer koppla det till Giddens teorier i den här uppsatsen.

1.7. Tidigare forskning

Boken ”*Andra Stockholm: Plats, liv och identitet i storstaden*” har gett mig inspiration till människors sätt att hitta sin plats i Stockholm. Det är en antologi med personer från Etnologiska avdelningen vid Stockholms universitet, Nordiska museet och Stockholms stadsmuseum. I boken finns ett kapitel om dialekt och identitet hos inflyttade stockholmare av Albin Tingsvall som jag läste tidigt i våras. Han inspirerade mig till att ta reda på hur inflyttade personer blir uppmärksammade på sin dialekt när de kommer till Stockholm. Kapitlet av Albin var en utgångspunkt för min egen studie och jag har haft den i åtanke fastän mitt material mest består av interaktionen på sociala medier.

Även PiaMaria Hallberg och Rebecka Lennartsson har skrivit ett kapitel om inflyttade stockholmarnas platstagande och identitetsskapande i boken ”*Andra Stockholm: liv, plats och identitet i storstaden*” som inspirerat mig till att göra den här studien. De har varit med och arbetat i projektet *Inflyttade stockholmare* där ”människor av olika åldrar och tillhörigheter, med skilda historier och erfarenheter, fått berätta om sitt Stockholm, om uppbrottet och möten och om etablerandet i staden” (Hallberg och Lennartsson 2011: 240f). Frågor som när man blir stockholmare och hur den stereotypa nollåttan är behandlas i deras kapitel. Det har också varit en utgångspunkt och inspirationskälla till min studie för att förstå fältet lite bättre.

Det finns en hel del forskning om internet och dess betydelser för människor i dagens samhälle. Bland annat kan nämnas en studie av Anna Karin Nyberg som studerat digitala artefakter i människors vardagsliv. Hon har följt några personer på nära håll under en längre tid och även undersökt hur icke-användare resonerar kring betydelsen av digitala artefakter. Begreppet artefakt betyder något som är skapat av människan, en sak helt enkelt.

Avhandlingen handlar till stor del om hur människor använder digitala artefakter i vardagliga rutiner (Nyberg 2008: 9-14). Det är en avhandling i ämnet informatik från Umeås Universitet och inspirerade mig till att undersöka människors förhållningssätt till digitala artefakter och i förlängningen sociala medier. Nyberg har hjälpt mig att förstå hur andra forskare studerat betydelsen av internet och människors förhållningssätt till digitala artefakter i vardagen.

I bakgrundsinformationen om sociala nätverk på internet hänvisar jag till rapporten *Svenskarna och internet 2013* som är skriven av Olle Findahl. Den är skriven för Stiftelsen för internetinfrastruktur som är en oberoende allmännyttig organisation som arbetar för en positiv utveckling av internet i Sverige. Ur rapporten har jag hämtat inspiration till användandet av internet och framförallt sociala medier i nutiden. Rapporten behandlar både det ökade användandet av mobilt internet, de vanligaste aktiviteterna på internet och frågan om det finns ett slags beroende av internet bland människor i dagens samhälle.

2. Den norrländska identiteten på sociala medier

I det här kapitlet redovisas hur kvinnorna upplever sitt norrländska ursprung och att de ser sig själva som norrlänningar efter flytten till Stockholm. Det visar sig vara viktigt att tydliggöra sitt norrländska ursprung även på internet. Vidare beskrivs hur kvinnorna lyfter upp sin norrländska identitet på sociala medier och betydelsen av att hålla fast vid sitt norrländska ursprung. Till sist behandlas de skärmdumpar som jag lät kvinnorna kommentera under intervjuerna. Vad är historien bakom bilderna och på vilket sätt finns det en koppling till norra Sverige utifrån de här bilderna?

Om det norrländska ursprunget

Alla kvinnorna berättar att de haft som mål att flytta från Norrland under en längre tid. Stina och Åsa berättar att de redan som unga ville flytta till Stockholm eftersom stora delar av släkten bodde där. Karin och Emma berättar att de medvetet flyttat till Stockholm för att göra karriär medan Fia och Rebecka berättar att olika omständigheter och möjligheter har lett till att de hamnat i Stockholm mer eller mindre motvilligt till en början. Alla kvinnorna i studien berättar att de ser sig som norrlänningar. När jag ställer frågan rakt ut får jag svar så som detta:

Jag tycker att jag är Norrlänning och att jag hör hemma i Norrland. När jag röstar politiskt så röstar jag ju gärna glesbygsvänligt och röstar gärna Norrlandsvänligt för att jag tycker att det är viktigt. Det känns mer prioriterat för mig att betala skatt till Norrland än vad det känns att göra i Stockholm för att det känns som att pengarna behövs på ett annat sätt liksom (Karin 2014-04-01).

Karin berättar att hon hör hemma i Norrland men jobbar i Stockholm. Hon upplever att det är mindre hets och trevligare folk och mer avslappnad stämning i Norrland jämfört med Stockholm. Hon upplever att många ser Stockholm som ett mål i livet för att göra karriär och tjäna pengar. Karin beskriver att Facebook-vännerna gav stöd till henne när hon skulle flytta till Stockholm. Familjen var skeptisk och ville att hon bara skulle bo i Stockholm under det kommande halvåret som var ursprungsplanen. Blivande kollegor och släkt var glada och peppade henne på sociala medier inför flytten. I Tingvalls studie visar det sig att informanterna bodde i Stockholm just för möjligheterna till karriär men identifierade sig inte

så mycket med staden i sig. Det visade sig att många såg sig som Stockholmare när de jobbade eller tog sig till eller från jobbet. Han tar även upp exempel på att informanterna kände sig som Stockholmare när de hade besök från hemorten (Tingsvall 2011: 328). I Karins fall stämmer hon alltså överrens med den bilden som Tingsvall hittat i sin studie.

Fia berättar att hon genom åren blivit upprörd när hon blivit kallad Stockholmare av andra och vill inte bli kallad för det. Fia upplever en stolthet att komma från Norrland:

Jag lägger en ganska stor stolthet att komma från Norrland... // Norrlänningar dom är plikttrogna, arbetsvilliga och aldrig rädda att våga att ta i liksom i mina ögon. Jag är väldigt stolt över att tillhöra den fördomen (Fia 2014-04-02).

Stina berättar att personer i hennes närhet benämner henne som norrlänning eftersom hon har en norrländsk dialekt. Tingsvall beskriver att han själv tyckte att dialekten var det sätt som mest tydligt visade att han var inflyttad även fast han försökte anpassa den till Stockholmsmiljön (Tingsvall 2011: 327). Även Åsa upplever sig som en norrlänning och kommer alltid vara det. Åsa har svårt att tro att Stockholm någonsin kommer kännas som hemma. Emma berättar att hon också ser sig som norrlänning och speciellt efter att hon flyttat till Stockholm. Enligt Tingsvall uppskattade hans informanter hemorten på ett annat sätt efter flytten därifrån. Det förändrade sättet att leva sitt liv och att hemorten ofta förknippades med avkoppling beskrivs som två bidragande orsaker till den känslan (Tingsvall 2011: 330-331). Det är något som Emma passar in på eftersom hon inte trodde att hon skulle sakna norra Sverige så mycket som hon gör nu när hon flyttat därifrån.

Lottas väg till Stockholm har gått via London där hon bodde i ungefär 20 år. Hon berättar om sitt norrländska ursprung på ett annat sätt än de andra i intervjuerna:

Alltså jag är ju nomad och det är väl något man får acceptera. Nomadblodet gör att jag känner att jag är hemma på många platser och försöker se som något positivt. Mina barn tycker det är jobbigt att alltid längta någon annanstans. Men bara för att jag flyttade från Norrbotten så betyder det ju inte att jag det inte betyder något för mig. London ligger också kvar fast jag vill inte bo där längre. Så i Stockholm är jag ju för att mamma och syrran är här och att jag har vänner här (Lotta 2014-04-09).

Rebecka berättar att hon presenterar sig som norrlänning både vid fysiska möten och på internet eftersom hon tycker det är viktigt att tydliggöra sitt norrländska ursprung.

När jag presenterar mig kommer det oftast fram väldigt snabbt vart jag kommer ifrån // det är en del av mig att jag kommer därifrån och jag har ändå bott där större delen av mitt liv så att det kanske egentligen inte är så stor värdering i det utan det är bara en del av mitt ursprung, alltså är det en del av mig, alltså är det viktigt att berätta (Rebecka 2014-04-09).

Giddens menar att personers identitet inte går att analysera utifrån beteende eller andras uppfattningar utan i förmågan att hålla igång en specifik berättelse (Giddens 1999: 67-70). I de här citaten lyfts den norrländska berättelsen fram på ett tydligt sätt. De vill fortsätta berättelsen om sig själva som norrlänningar även fast den yttre miljön förändrats genom flytten till Stockholm. I intervjuerna lyfter kvinnorna upp sin norrländska identitet både i fysiska kontakter som på sociala medier. Giddens beskriver även att känslorna kring självidentiteten kan vara bräckliga eftersom personens berättelse bara är en av många andra i utvecklingen av självet (Giddens 1999: 67-70).

Naturligtvis kan kvinnorna välja att lyfta fram andra saker med sin identitet vad gäller yrkesliv, intressen och relationer. I det här fallet tolkar jag att det finns en robust känsla av att vara norrlänning. Tingsvall beskriver att ordet stockholmare är ett negativt laddat ord. ”En del av förklaringen beror säkert på den ökande polariseringen mellan storstad och landsbygd. Åtskillnaden utifrån associationerna stad – karriär och landsbygd – rekreation är en tendens som växt sig stark på senare år (Tingsvall 2011: 334). Framförallt Karin och Åsa beskriver att hemorten förknippas med ledighet och att umgås med familjen. Det här är något de berättar om under sina intervjuer.

Jag ser till att den tid jag har i Umeå är ledig tid, inte är tid som fylls av jobb utan att det liksom är min fritid. Jag åker dit för att ha trevligt och umgås med min familj. Jag gör allt det där jag inte annars gör. Jag tar några promenader och för mig är det liksom en uppdelning, att i Stockholm jobbar jag, umgås med min sambo men annars är det jobb för att jag ska få den här lediga tiden när jag kommer hem (Karin 2014-04-01).

Giddens menar att självidentiteten ofta bevaras så stark för att stå emot förändringarna i den miljö som individerna finns i. En individs berättelse om sitt liv måste enligt Giddens ha verklighetsförankring och integrera händelser som inträffar i berättelsen (Giddens 1999: 67-70). Är det alltså extra viktigt att bevara den norrländska delen av sig själv efter flytten till Stockholm? I det här perspektivet analyseras berättelsen främst ur hur kvinnorna agerar på sociala medier. Månsson beskriver begreppet ontologisk trygghet som en stabil känsla av självidentitet. Med det menas den känsla av kontinuitet och ordning i händelserna i livet även om det inte går att förstå just där och då (Månsson 2007: 445-446). Det här är något som kommer bli tydligare senare i uppsatsen när jag tar upp skärmdumpar från kvinnornas konton på sociala medier.

Norrlänning på sociala medier

Fia och Stina säger rakt och tydligt att de inte har något strategiskt tänk när de använder sociala medier. Fia säger sig inte se något speciellt norrländskt med sina inlägg eller bilder utan det är bara Fia helt enkelt. Stina har trots allt skrivit så här i sin presentation på Twitter:

Norrlänning nerflyttad till storstaden som jobbar på... // Twittrar om allt och inget. För tillfället mest inget. Men det ska vi ändra på! (Stina 2014-04-03).

Stina hävdar att det inte har någon betydelse i ett sådant sammanhang. Utan det handlade mest om att fylla ut texten och för att det skulle låta roligt. Jag tolkar att det här ändå är ett sätt att fortsätta berättelsen om sig själv utifrån Giddens teorier om identitet. Det är en form av ontologisk trygghet som inte går att förklara utifrån just den händelsen men som ändå är betydelsefull för självidentiteten (Månsson 2007: 445-446). Stina kommer sedan på att presentationen av sig själv på Instagram skulle fungera bättre på Twitter.

Mitt liv präglas av många fina saker, däribland folkbildning, nykterhet, dans, fix och trix, inredning och inte minst mycket fina vänner (Stina 2014-04-28).

I det här exemplet skulle den norrländska sidan av Stina försvinna från den politiska plattformen Twitter och istället skulle hon lyfta fram andra saker med sin självidentitet. Det finns alltså tillfällen där Stina gör val, om än omedvetna, för att lyfta fram sin norrländska identitet på sociala medier.

Hallberg och Lennartsson beskriver att en kan bli vem den vill i storstaden och att många kanske tar chansen att vara den person den är egentligen. ”En gemensam erfarenhet är att det egentliga jaget inte överensstämmer med den roll man har haft i sin ursprungliga hemort (Hallberg och Lennartsson 2011: 247). I det här fallet tolkar jag att människor även kan välja att vara den de vill vara på internet och sociala medier. Personerna väljer att lyfta upp olika saker och några av informanterna visar upp sin norrländska sida mer än andra.

Giddens menar att reflexiviteten används för att uttrycka stil, smak och mode och olika upplevelser skapar den biografiska berättelsen och en någorlunda samlad identitet (Månsson 2007: 439-440). I det här exemplet följer jag Stina och de andra informanterna på Facebook, Instagram och Twitter. Det är ett sätt för mig att skapa förståelse för informanternas identitet på sociala medier genom att följa personerna på de olika plattformarna. Månsson beskriver utifrån Giddens teorier att människor väljer hur de vill presentera sin kropp och kroppsrörelser, utseende och stil vilket skapar jagidentiteten.

Giddens beskriver att de flesta upplever en viss enhet mellan kroppen och självet. Jagidentiteten och kroppsuppfattningen är nära varandra i den vardagliga sociala samvaron med andra människor (Månsson 2007: 439-440). I det här fallet tolkar jag att kontot på sociala medier är det sätt som kvinnorna visar upp sig själva och kan liknas vid Giddens teorier om kroppen och självet. Jagidentiteten och kontot på sociala medier är också nära varandra precis som jagidentiteten och kroppen som den fysiska delen.

På sociala medier visas identiteten upp på olika sätt och bland annat Stina väljer att lyfta fram olika saker på de olika plattformarna. På sociala medier kan bilden bli mer fullständig ju fler plattformar personen använder för att uttrycka sin självidentitet. Vissa använder Instagram mera medan andra är mer aktiva på Facebook. Rebecka berättar att hon använder Facebook för att hålla kontakt med vänner och bekanta som bor i hemorten. Det är ett sätt att hålla koll på vad som händer:

- Man håller lite koll på vad som händer i där jag kommer ifrån. Det är så många aspekter så där. Både ha kontakt med de man kände förut och de som man har nära till nu. Kolla lite vad som händer där.
- Ja, vad får du reda på då?
- Njaa, ja, om det varit något slagsmål, om de druckit hembränt och det allmänna snacket, helt enkelt (Rebecka 2014-04-09).

På så sätt upplever jag som både forskare och en del av fältet att Facebook förkortar avstånden och hemorten känns närmare än vad den gjort utan sociala medier. Genom att se bilder på hemorten på Instagram eller Facebook gör jag tolkningen att det går det att vara med på distans och känna att en fortfarande har en koppling till hemorten. Lotta beskriver att hon har mycket kontakt med vänner och bekanta som bor i norra Sverige.

- Vad betyder sociala medier i ditt liv?
- Otroligt mycket eftersom alla i Sapmi har Facebook och det behövs ju för att området är så himla himla stort och människor är på olika platser hela tiden och tekniken där uppe är fantastisk. Två samiska kvinnor har uppfunnit en lösning som NASA har köpt in det och på det sättet kan man utnyttja satelliterna och få internet vart som helst i fjällvärlden, istället för att ha satellittelefoner som det var förr i världen (Lotta 2014-04-09).

Månsson tolkar att Giddens menar att ifall individen förlorar förmågan att delta i sociala sammanhang och kontrollen över kroppen kan det leda till ett falskt jag (Månsson 2007: 439-440). Framförallt tror jag att det kan leda till en viss osäkerhetskänsla och en sorts identitetskris att möta ett nytt sammanhang och fortfarande ha kvar berättelsen om sig själv från uppväxtorten. I det här fallet ses kontot på sociala medier som något som ständigt omskapas och integreras i olika sorters berättelser om jagidentiteten i utifrån Giddens teorier.

Informanterna väljer att lyfta fram olika områden i sina liv på sociala medier och tillsammans skapar det en identitet på internet. Hallberg och Lennartsson beskriver att ”istället är det egna jaget föremål för en oupphörlig reflexiv process, där vi ställs inför möjligheten att själva välja vem vi vill vara – och samtidigt också inför hotet att förlora våra identiteter”. De menar att det nuförtiden är enkelt att bryta upp från det gamla och ”bygga upp nya identiteter på ett sätt som efterliknar och inte sällan sammanfaller med nätets flyktiga, ytliga kontakter” (Hallberg och Lennartsson 2011: 249). Min tolkning är att informanterna i min studie använder sociala medier på precis det här sättet för att bygga sin identitet på internet. De kan välja att lyfta fram vissa delar av sin norrländska sida och låta andra delar vara mindre framträdande när de själva vill.

Bilder på Instagram

Under alla intervjuer visade jag upp en till fyra bilder från informanternas Instagram och Facebook för att höra historien bakom inlägget eller bilden. Under intervjun med Åsa pratar vi om hennes vårbilder på Instagram. Den första bilden är ett par blå blommor som fotats i en solig backe i Rinkeby. Hon uttrycker att den här bilden har koppling till Umeå eftersom de alltid är sist med våren där uppe. Vännerna i Umeå sägs enligt Åsa bli irriterade på den här sortens bilder.

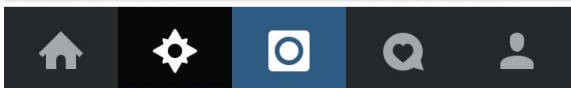
De (i Umeå min anm.) lägger ju upp bilder på ”nu är det vår!” och så är det snötäckt men det är bara det att man ser en liten solstråle bara för att de haft kolsvart hela vintern (Åsa 2014-04-04).

Hon kommer ihåg hur sur hon blev på sin syster som lade upp vårbilder från Stockholm när Åsa fortfarande bodde i Umeå. Den andra vårbilden är över Vasaparken och dess skridskobana på långt avstånd:

♥ 15 gilla-markeringar

Stockholm du vet inte hur man gör vinter, men du gör ändå fint. Speciellt i Vasaparken.

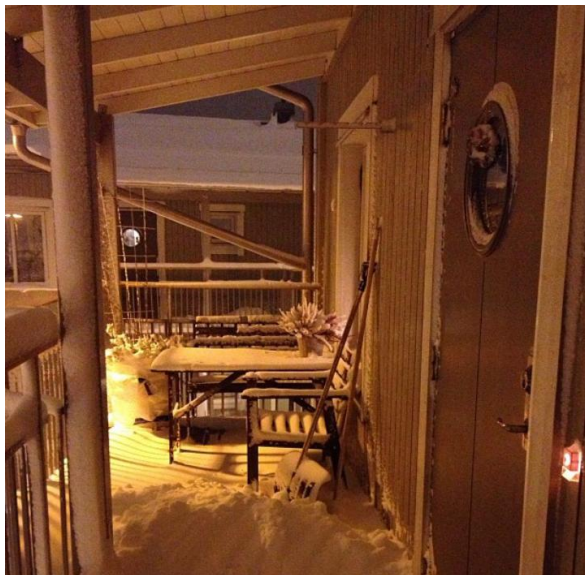
Figur 1 Vasaparken av Åsa 2014-04-04

Åsa berättar att hon tog den här bilden i början av mars och att det är mitt i vintern enligt henne. Hon lägger märke till att gräset är grönt och ifall det nakna trädet skulle tas bort från

bilden skulle en kunna tro att det är mitt i sommaren eftersom det inte finns någon snö. Åsa uttrycker frustration över att det är tråkigt att bo i Stockholm på vintern när det inte finns någon snö:

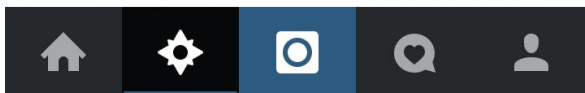
Det är ju inte vinter. Det är inte snö. Det har ju inte varit någon snö på typ hela vintern (Åsa 2014-04-04).

Snön är en av skillnaderna med att bo i Stockholm jämfört med Umeå enligt henne. I Stockholm går det inte heller att se stjärnor eller norrsken och hon kan längta till Umeås friska luft och vatten. Stina reflekterade också kring en bild hon tagit och lagt ut på Instagram:

♥ 11 gilla-markeringar

Är det inte underbart med snö? ❄️

Figur 2 Snöig entré Stina 2014-04-03

Bilden föreställer hur det såg ut när hon kom hem efter en helg på annan ort:

Vi kommer hem och våran entré och våran balkong, som sitter ihop, är alldeles täckt av snö. Och det är bara så himla underbart. Det är så fint. Det var ett fint ögonblick som jag kände att, det här måste jag dela med mig av. Det kan jag sakna

med vardagen. Att här är det inte lika mycket snö och när det väl är snö så blir den bara slask. Ordenligt med snö tycker jag är jättehärligt (Stina 2014-04-03).

Den här bilden lade Stina upp för ungefär ett år sedan och hon tror att hon skulle fått fler likes nu eftersom hon har fler följare i dagsläget. Giddens utgår från att människan hela tiden vet vad den gör och varför den gör det. Utifrån hans teorier tolkar jag att Stina är fullt medveten om vad hon gör i det här ögonblicket. Giddens menar att de dagliga handlingarna producerar och reproducerar individen till att vara reflexiv i olika sociala sammanhang (Giddens 1999: 47-48). Utifrån det här perspektivet tolkar jag att Stina medvetet lagt upp den här bilden för att visa att hon har kvar sin norrländska längtan till snö efter flytten till Stockholm.

Under intervjun med Fia visade jag också upp en bild som hon tagit och lagt upp på Instagram:

På Sigtuna fhsk har de tagit in skogen i rummen.

Figur 3 Mötesrum Fia 2014-04-02

Det är en bild på ett mötesrum på en folkhögskola och Fia uttrycker att rummet är kreativt och älskar att komma in i rum som hon inte är beredd på eftersom det händer något med samtalen.

Jag gillade idén att man tar in skogen i rummet för skogen för mig betyder frihet. Det kan ju också, om vi nu ska gå djupare in i det, så kan det ju vara på grund av att jag är uppvuxen i en skog. Jag har jobbat mycket med skog och djur och natur. För mig är ju det ett sätt att hämta andan. Och i det där rummet skulle man kunna gjort både och. Förstår du? Hämta andan och ändå möta varandra på något sätt (Fia 2014-04-02).

Som sagt är identiteten något som ständigt omskapas och integreras i olika sorters berättelser om jagidentiteten enligt Giddens teorier om identitet (Giddens 1999: 67-70). Under vintermånaderna tycker jag mig tyda ett mönster att de norrländska kvinnorna gärna lägger upp bilder som har anknytning till snö och natur. Månsson menar att friheten att skapa en identitet kan sammankopplas till förmågan eller oförmågan att hålla fast vid tron på en reflexiv identitet oavsett andra personer, fysiska objekt eller miljöer (2007: 439-440). Jag undrar ifall kvinnorna upplever sig vara lika mycket norrlänning även fast den yttre miljön i form av snö eller inte snö är tydlig? På något sätt verkar det viktigt att knyta an till vintern och snön även fast de bor i Stockholm.

Sammanfattningsvis kan jag redovisa att informanterna är öppna med att de kommer från norra Sverige på internet och att alla ser sig som norrlänningar efter flytten till Stockholm. Kvinnorna i min studie jobbar aktivt för att behålla sin norrländska sida av identiteten och under intervjuerna fick kvinnorna kommentera bilder från Facebook och Instagram med anknytning till norra Sverige, snö och natur. Giddens teorier om självidentitet och reflexivitet var viktiga inslag för att analysera och tolka materialet i min studie.

3. Användandet av sociala medier

I det här kapitlet beskriver jag utifrån intervjuerna vilken funktion sociala medier fyller för de här kvinnorna i det dagens samhälle där internet har stor betydelse. En del handlar även om att kvinnorna tycker att användandet av sociala medier kan ta för mycket tid och plats i deras liv. Till sist redovisas kvinnornas tankar om ett liv utan sociala medier. Hur skulle de reagera ifall sociala medier försvann?

Plattformarna fyller olika funktioner

På frågan hur Åsa använder sociala medier får jag det här svaret:

För att få bekräftelse... Nä, men det är ju typ därför jag använder mig av det (sociala medier min anm.) (Åsa 2014-04-04).

Även Fia berättar att hon har ett stort bekräftelsebehov och älskar Facebook eftersom hon får så mycket bekräftelse där. Hennes sambo uppskattar inte Facebook och menar att Fia blottlägger sig för mycket medan Fia tycker att Facebook är ett bra sätt att kommunicera med sina vänner över hela Sverige. Facebook är den plattformen som kvinnorna använder mest generellt sett. På Facebook har kvinnorna flera hundra vänner och använder den sociala plattformen dels för att sprida budskap kring politik. Men Facebook används även för ideella engagemang och för att hålla kontakt med vänner och bekanta.

En individs berättelse om sitt liv måste ha verklighetsförankring och integrera händelser som inträffar i berättelsen. Begreppet ontologisk trygghet tas upp som en stabil känsla av självidentitet. Med det menas att det finns en känsla av kontinuitet och ordning i händelserna i livet (Giddens 1999: 67-70). Alltså används sociala medier för att berätta om sitt liv och förklara det på ett lätthanterligt sätt för andra människor. Findahl beskriver att många kombinerar användandet av Facebook tillsammans med Instagram och Twitter. Det är ovanligt att personer som är intresserade av sociala medier inte alls besöker Facebook överhuvudtaget (Findahl 2013: 33).

Några av kvinnorna lyfter även upp att de använder Facebook för att be folk om hjälp med diverse saker så som samåkning eller rådgivning i olika sammanhang. Rebecka berättar att hon använder Facebook för att lägga ut frågor och be om hjälp med olika saker. Till exempel kan det vara för att få svar på följande fråga:

Hur länge ska man koka kikärtor? Det går fortare att skriva på Facebook, än att Googla det eller att kolla i en kokbok (Rebecka 2014-04-09).

I ett äldre samhälle skulle Rebecka troligtvis ha frågat någon närstående släkting muntligt istället för att använda sig av internet för att ställa frågan till flera hundra vänner och bekanta på den sociala plattformen. På så sätt kan Facebook fylla funktionen av att trygghet och visa att Rebecka i det här fallet gör en aktiv handling för att ta reda på svaret. Giddens beskriver att en livsstil kan definieras som ”en mer eller mindre integrerad uppsättning praktiker som en individ följer, inte bara därför att sådana praktiker tillfredställer nyttobehov, utan därför att de ger en materiell inramning till en speciell berättelse om självidentiteten” (Giddens 1997: 101).

När Rebecka ställer sådana här frågor på Facebook kan det tolkas på många olika sätt. Dels att hon är huslig och intresserad av matlagning. Dels kan det tolkas som ett politiskt budskap för att andra personer ska förstå att hon äter vegetarisk mat och det kan även tolkas som att hon är en person som gärna rådfrågar andra människor i sitt liv. Det här citatet är ett utdrag ur hennes livsstil. Rebecka berättar att en annan fördel med Facebook är att hon kan vara med i olika grupper. Hon är med i träningsgrupper, bokgrupper och i en grupp för sin klass på skolan. Nuförtiden är det möjligt att genom internet hålla kontakt med människor på helt andra platser i världen enligt Månsson (Månsson 2007: 445-446). Även Lotta tar upp att hon är med i olika grupper på Facebook. Lotta är politiskt aktiv och beskriver hur hon använder Facebook för att föra sin kamp:

Det finns ju anti-sidor som är både slutna och öppna grupper på Facebook. En öppen sida använder vi ganska medvetet i den här kampen. Vi i den inre cirkeln använder den dels för att vi vet att media går in och läser där och sen går även ja-sägarna in och läser vad vi skriver. Ja-sägarna har sina egna Facebook-sidor som jag undviker att läsa för att det är så hatiskt och det finns så mycket näthat och rasism och sexism. Det är så obehagligt att jag faktiskt inte vill gå in och läsa det. Men de (ja-sägarna) går in och citerar från våra öppna grupper och vi vet om att de gör det så på så sätt utnyttjar vi sociala medier och speciellt Facebook... (Lotta 2014-04-09).

Instagram är mer privat än Facebook enligt kvinnorna eftersom de har färre ”vänner” eller ”följare” där. Kvinnorna berättar att de uppdaterar om andra saker på Instagram eftersom inläggen inte sprids till lika många.

Det (Instagram min anm.) tycker jag är roligt. Det använder för att dela med mig av min vardag. Liksom solglintar i vardagen, kan man säga (Stina 2014-04-03).

Eftersom många av kvinnorna berättar att Instagram inte är lika etablerat är det lättare att dela med sig av saker när en mindre grupp människor tar del av inläggen. I det här fallet tolkar jag att Stina upplever en enhet mellan kroppen och självet. Hon lägger upp bilder som för henne är positiva och är medveten om att det är en sådan bild hon sprider av sig själv på Instagram. Giddens utgår från att människan hela tiden vet vad den gör och varför den gör det. I det sociala livet produceras och reproduceras de dagliga handlingarna och individen är reflexiv i de sociala sammanhangen (Giddens 1999: 47-48). Reflexivitet kan förstås som en grund för allt mänskligt handlande. Enligt Giddens håller ”alla människor rutinmässig kontakt med skälen till vad de gör som en beståndsdel i görandet” (Giddens 1996: 42). Kvinnornas sätt att sprida information om sig själv kan tolkas som ett strategiskt arbete även fast de inte är medvetna om det i stunden enligt mig.

Twitter verkar ingen av kvinnorna vara förtjusta i utan har konton mest på grund av arbetsgivarens inrådan eller för att alla andra har det och de då vill försöka hänga med i svängen. Även Emma uttryckte att hon använder Twitter minst av de olika sociala medierna. Men hon försöker sätta sig in i det för att marknadsföra sig själv på ett professionellt plan. Enligt rapporten Findahl rapporteras att allra mest delaktig på Twitter känner sig de personerna som är där inne flera gånger om dagen. Det går även att hitta hitta statistik på att 21 % av användarna följer vad som händer på en mikroblogg. Medans tio procent skriver någon gång och endast två procent av användarna skriver dagligen på Twitter (Findahl 2013: 36). Ur det här perspektivet är det anmärkningsvärt att lyfta upp att det är så få som använder Twitter dagligen. Det är därför inte så konstigt att de här kvinnorna tillhör den grupp som är lågfrekvensanvändare av Twitter.

Jag är väldigt dålig på Twitter. Jag är nog sämst i hela Sverige på Twitter. Jag blir bara stressad (Fia 2014-04-02).

Alla uttrycker att de tycker Twitter är svårhanterligt och för politiskt och seriöst för dem. Ändå upplever de att de måste finnas med på även den plattformen även fast de inte hittar sitt sammanhang på Twitter. Karin beskriver sitt twittrande på det här sättet:

Jag har faktiskt inte jobbat så mycket med den sortens twittrande att jag pratar så mycket om Norrland eller Umeå där faktiskt. Det har mest blivit andra typer av interaktioner. Och har det blivit så har det mer handlat om kanske hemlängtan eller att jag tycker det är vackert (i Norrland min anm.). Twitter är nog det jag använt minst för att förmedla det också för att där har jag inte hittat så många intressanta att följa som på något sätt delar den bilden, utan det har varit lättare i andra sociala medier. Jag har mer fokuserat mitt twittrande på andra ideella intressen eller lite andra frågor som jag tyckt varit intressant som sexualpolitik eller mera såna grejer för det har varit lättare att knyta sig an till det och jag har också tänkt att jag vill ha något slags rimligt flöde på Twitter som känns lite roligt (Karin 2014-04-01).

Skapandet av sin identitet på internet begränsas alltså till stor del till Facebook och Instagram för de här kvinnorna. Giddens beskriver att känslorna kring självidentiteten kan vara bräckliga eftersom personens berättelse bara är en av många andra i utvecklingen av självet (Giddens 1999: 67-70). Månsson lyfter upp att internet och elektroniska medier är betydelsefulla arenor för att skapa nära relationer med människor som befinner sig på helt olika platser i världen utifrån Giddens texter (Månsson 2007: 445-446). Jag gör tolkningen att det verkar spela en roll för självidentiteten att finnas med på alla de här sociala medierna för att hänga med i utvecklingen av sin egen identitet och samhället. Däremot kommer informanterna inte igång att twittra och det resulterar i att de använder Twitter minst. Enligt Findahl tycks känslan av delaktighet på sociala nätverk vara kopplad till hur aktiv en själv är på Facebook, Instagram och Twitter. Hur ofta en person skriver statusuppdateringar, kommenterar vad andra skriver och gör inlägg på öppna diskussionsforum uppges vara tre faktorer som avgör känslan av delaktighet (Findahl 2013: 59).

Restriktioner av användandet av sociala medier

Flera av informanterna berättar att de medvetet använder sig av restriktioner för att begränsa sin användning av sociala medier. Fia berättar att hon och hennes pojkvän kommit överrens om regler för hur de ska använda mobilen när de är med sina barn. Reglerna går ut på att

föräldrarna inte får använda med så länge barnen är vakna. De här reglerna togs fram eftersom föräldrarna märkte att de flydde in i sina mobiler när barnen var jobbiga och då tenderade barnen att bli ännu jobbigare och vilja ha ännu mera uppmärksamhet. Även Åsa lyfter upp ett liknande exempel om att hon och hennes partner kom överrens om att sluta använda mobilerna hemma när de sågs på kvällarna:

Jävlar vad vi började prata med varann, alltså det var jättestor skillnad, vi fick en helt annan relation, det är sant! (Åsa 2014-04-04).

I rapporten *Svenskarna och internet* uppger många av de tillfrågade att de tycker att de tillbringar för mycket tid på internet och ibland känner sig personerna deppiga och oroliga ifall de inte har tillgång till internet. Av de tillfrågade är det fyra procent som säger att de försökt begränsa sitt användande av internet utan att lyckas (Findahl 2013: 62). Det viktiga är att lyfta upp att människor upplever både för- och nackdelar med utvecklingen av internet som kommunikationsmedel. Månsson beskriver att i det moderna samhället är tillgången till internet en fördel för att hålla kontakt med människor på andra platser i världen en positiv del. Internet och elektroniska medier lyfts fram som betydelsefulla arenor att skapa nära relationer med människor som befinner sig på helt olika platser i världen. Det moderna samhället har inneburit ökade möjligheten att upprätthålla kontakten med vänner och bekanta. På det här sättet har människor större möjlighet att välja sin livsstil och skapa sin identitet på ett annat sätt än tidigare (Månsson 2007: 445-446). Utifrån det perspektivet är internet en stor möjlighet att välja sin livsstil. Fia vill lägga fokus på den fysiska kontakten istället för att upprätthålla kontakten med personer som finns på ett längre avstånd via internet och sociala medier. Samtidigt kan ett sådant här exempel visa att Facebook och Instagram blivit en rutin i vardagen och en del av människors livsstil. Åsa upplevde att det var en stor skillnad och den restriktionen höll i ungefär två veckor.

Människor väljer hur de vill presentera sig själv vilket skapar jagidentiteten och på sociala medier blir det på ett annat sätt än i fysiska miljöer. Månsson beskriver utifrån Giddens teorier att de flesta upplever en viss enhet mellan kroppen och självet. Jagidentiteten och kroppsuppfattningen är nära varandra i den vardagliga sociala samvaron med andra människor (Månsson 2007: 439-440). Sättet att utveckla sin identitet i den fysiska miljön och på internet verkar enligt det här exemplet slå ut varandra och påverka den vardagliga sociala samvaron med andra människor.

Ett annat exempel är Rebecka som uttrycker frustration över att det har blivit ett tvång att alltid kolla Facebook. Hon kommer på sig själv med att kolla Facebook när hon umgås med vänner och irriterar sig på att andra också gör det när de umgås fysiskt med varandra. Rebecka uttrycker att det blir en dum vana och ifrågasätter då vad hon ska göra med informationen egentligen.

Egentligen vet jag inte vad det är man vill ha reda på (genom att kolla Facebook min anm.) . Det är så här: ”Pelle Johansson har köpt en pizza och det var gott”. Ja, vad ska jag egentligen göra med den informationen? (Rebecka 2014-04-09).

Giddens uttrycker att val av rutiner inte bara handlar om beslut om hur en ska handla utan också om vem en vill vara (Månsson 2007: 445-446). I de här exemplen uttrycker kvinnorna att de gärna vill handla annorlunda men förmår sig inte att ändra beteendet över sin livsstil. Hur skulle det vara att sluta använda Facebook en kortare eller längre period? Skulle de tappa en del av sin identitet?

Ifall sociala medier lades ner

Stina uttrycker att det kanske vore skönt att slippa de sociala medierna och kan känna sig som en gammal tant eller någon ur den tidigare generationen när hon tänker på det sättet. Ett resultat ifall sociala medier försvann skulle enligt henne vara att den fysiska kontakten mellan människor blev i fokus igen.

Kanske prata med folk och inte sitta fyra personer runt en middag med varsin telefon (Stina 2014-04-03).

Utifrån det här perspektivet är sociala medier en fråga om hur människor nuförtiden väljer att umgås. Frågan är väl ifall personerna upplever sig mer sanna i att umgås på internet än fysiskt med andra personer? Stina berättar även att hon skulle behöva söka mer aktivt efter information ifall sociala medier försvann. Hon uttrycker att hennes liv inte är så baserat på sociala medier men att hennes jobb däremot är väldigt etablerat på internet. Det skulle vara jobbigt ifall hon inte kunde använda sociala medier i arbetet och skulle då bli tvungen att fundera hur hon skulle föra fram sina budskap vid en sådan förändring. Findahl har jämfört vilket syfte arbetare och tjänstemän har för att använda Twitter. Där framkommer att arbetare

framförallt håller kontakt och knyter an till sin hobby medan tjänstemän uttrycker åsikter och sprider information om arbetet (Findahl 2013: 37). I privatlivet anser Stina att det skulle det nog kännas tomt ett tag ifall sociala medier försvann. Även Fia berättar att det skulle bli jobbigt ifall sociala medier försvann eftersom hon då troligtvis skulle behöva återgå mer till gamla kommunikationskanaler så som telefonsamtal som hon upplever är tidskrävande.

Telefonsamtal, då måste man ju prata med folk. Vet du hur jobbigt det är liksom?
(Fia 2014-04-02).

Fia tror att hon skulle få mindre bekräftelse eftersom hon uppskattar både likes och kommentarerna på sina inlägg på sociala medier. Den nya livsstilen skulle i så fall behöva förändras och flera av mina informanter hävdar att en bra kommunikationsväg skulle försvinna ifall Facebook lade ner sin sociala plattform på internet. Enligt Giddens är livsstil ”en mer eller mindre integrerad uppsättning praktiker som en individ följer, inte bara därför att sådana praktiker tillfredställer nyttobehov, utan därför att de ger en materiell inramning till en speciell berättelse om självidentiteten” (Giddens 1997: 101).

Sociala medier tillfredställer ett nyttobehov på det här sättet och människor kommer troligtvis fortsätta berätta om sig själv på de här plattformarna i framtiden. Lalander och Johansson beskriver i boken *Ungdomsgrupper i teori och praktik* att utvecklingen med internet gör det möjligt för mänsklig interaktion i nya former. Internet gör det möjligt att mötas utifrån nya förutsättningar och de geografiska avstånden spelar mindre roll i det här sammanhanget. Lalander och Johansson menar att internet ger nya nivåer till det reflexiva identitetsprojektet. De två forskarna beskriver internets nya möjligheter till kommunikation ur ett ungdomsperspektiv (Lalander och Johanson 2007: 107).

Enligt mig går det att applicera deras tänkande på den här studien eftersom det dels handlar om många unga kvinnor och dels för att många yngre kvinnor använder sociala medier flitigt. Troligtvis kommer sociala medier fortsätta existera och användas av många människor för lång tid framöver. Enligt Findahl har det dagliga användandet av internet ökat och framförallt har användningen av smarta telefoner bidragit till att fler lägger allt mer tid på internet. Findahl har jämfört sina resultat några år tillbaka och hittar endast små skillnader av besvär hos de tillfrågade personerna. Enligt Findahl finns det ett tydligt samband mellan den tid en spenderar på internet och de problem en upplever. Däremot är sambandet inte lika tydligt vad

gäller tiden en spenderar på sociala nätverk och uppfattningen av problem. I det här sammanhanget drar Findahl ändå en slutsats om att många som upplever problem med sitt användande av internet tillbringar mycket tid där (Findahl 2013: 63).

I det här kapitlet har jag med hjälp av intervjuer med de här kvinnorna kunnat se att kvinnorna använder Facebook, Instagram och Twitter för olika saker. Rapporten *Svenskarna och internet 2013* har varit en bra referenspunkt att förhålla sig till utifrån min empiri. Flera av kvinnorna har beskrivit att de tycker att sociala medier tar mycket tid och Fia och Åsa har gjort försök till att dra ner sitt användande av plattformarna på nätet. Flera av kvinnorna har uttryckt en oro till scenariot att sociala medier skulle försvinna och läggas ner. Även i det här kapitlet var Giddens teorier om självidentiteten och moderniteten användbara perspektiv.

4. Avslutning

I det här avslutande kapitlet kommer jag knyta ihop säcken och beskriva resultaten i en kort sammanfattning till att börja med. Därefter kommer jag diskutera olika iakttagelser jag gjort under processen och avsluta med att spekulera om framtida forskning.

Syftet med uppsatsen var att undersöka hur sju kvinnor från norra Sverige upplevde användandet av sociala medier både i skapandet av sig själva men också som en del av vardagens göromål. Med den här uppsatsen ville jag belysa hur sociala medier blivit en allt större del av människors vardag och hur plattformarna används för att kommunicera med andra människor. Min förhoppning var att uppsatsen skulle ses som ett nedslag i vardagen under våren 2014 och visa hur kvinnorna använder sig av sociala medier just nu.

Frågeställningarna

Den första frågeställningen frågade vad kvinnorna identifierar sig som? Norrlänning, Stockholmare eller något annat? Fia och Rebecka berättade att de är stolta över sitt norrländska ursprung och lyfter därför upp det i kontakter med människor. Karin berättade tydligt i intervjun att hon ser sig som norrlänning och hennes citat om att rösta norrländsvänligt är väldigt talande tycker jag. De andra informanterna berättade liknande upplevelser av att aktivt jobba för att behålla sin norrländska sida av identiteten efter flytten till Stockholm.

Den andra frågeställningen var varför och hur kvinnorna använder sociala medier? Mina resultat visar att kvinnorna använder sociala medier för att hålla koll och kontakt med människor i sin bekantskapskrets. Alla informanter förutom Lotta och Rebecka kombinerar användandet av Facebook och Instagram för att kommunicera med sina vänner på sociala medier. Facebook används bland annat för rådgivning i olika sammanhang och för att vara med i olika intressegrupper. Instagram upplevs mera privat av mina informanter eftersom den plattformen inte är lika etablerad. Ingen av mina informanter är särskilt aktiv på Twitter och endast Emma framhåller att hon använder Twitter för att marknadsföra sig på ett professionellt plan.

Den tredje frågeställningen var hur kvinnorna framställer sig på sociala medier? Utifrån intervjuerna och fältarbetet på sociala medier kunde jag hitta att Stina, Fia och Åsa visade sin norrländska sida på Instagram när de lade upp bilder som innehöll snö och vårens intåg i Stockholm. Det tydligaste tecknet på kopplingen till Norrland tycker jag är Stinas presentation av sig själv på Twitter. Där skriver hon tydligt och klart ut att hon är en norrlänning som är nerflyttad till storstaden (Stockholm). Lotta beskrev att nästan alla i Sapmi har Facebook eftersom den tekniska utvecklingen gjort sådana framsteg att personerna kan utnyttja satelliternas internet och på så sätt vara uppkopplade.

Den fjärde och sista frågeställningen handlade om vilka för- och nackdelar kvinnorna upplevde med sociala medier? Det visade sig att sociala medier utgjorde en stor del av kontakten med andra människor och några försökte dra ner på sitt användande. Andra var nöjda med att kunna kommunicera med andra på framförallt Facebook och tyckte att sociala medier för det mesta är något positivt i sina liv. Alla informanter var överrens om att det skulle bli tomt ifall sociala medier försvann och lades ner. Det har blivit en sådan stor del av interaktionen med andra människor att till exempel Fia berättar att det skulle bli jobbigt att gå tillbaka till de gamla kommunikationssätten. Fia berättade under intervjun att telefonsamtal är mer tidskrävande och att hon skulle sakna den bekräftelse hon får från sociala medier och framförallt Facebook med sina likes och kommentarer på statusuppdateringar.

Närheten till fältet

Det har varit spännande och intressant att göra en studie om mina väninnor och hur de framställer sig på sociala medier. Naturligtvis har jag som forskare påverkat resultatet i den här studien och troligtvis hade resultatet blivit annorlunda med ett annat teoretiskt perspektiv och en annan utgångspunkt som forskare. Jag vill också tro att resultatet blivit ett annat ifall en utomstående person gjort studien och intervjuat de här kvinnorna. Jag tror att min insider-roll har underlättat för att komma nära fältet och kvinnorna. Men samtidigt kan närheten till fältet ha spelat mig ett spratt och gjort att jag påverkat informanterna för mycket. Mitt forskningsmål var att hitta mönster i hur de här kvinnorna framställer och använder sig av sociala medier såsom Facebook, Instagram och Twitter. Jag tycker att jag hittat precis detta och troligtvis beror det på att mitt kunskapsmål styrte mig till att tolka och hitta det jag behövde för att uppnå mitt mål.

Mitt upplägg med intervjuer och observationer av informanternas konton på sociala medier har jag uppfattat mycket stimulerande och utmanande. Att som etnolog få studera andra människor ur det här perspektivet har varit på gränsen till nöje och något jag gör ofta utan att ha en speciell teori i tanken. Det här sättet att arbeta gav mig nya perspektiv på hur andra människor framställer sig på sociala medier och nu ska det bli skönt att koppla av igen. Förhoppningsvis kan jag bara umgås på sociala medier utan att uppfattas som någon slags spion som kommer tolka och analysera andras inlägg i en uppsats på högskolan.

Framtida forskning

Eftersom användandet av sociala medier är så utbrett i dagens samhälle är det ett tydligt fält för etnologer att bedriva forskning om framöver. Många använder sociala medier dagligen och det är en stor del av vardagens kommunikation. Därför tror och hoppas jag att mer forskning kommer att göras om sociala medier och vad människor gör på internet i framtiden ur ett etnologiskt perspektiv. Det vore intressant med en studie som följer personer på sociala medier och göra ännu djupare intervjuer om hur de resonerar kring sitt användande.

Hittills verkar etnologer inte gjort så mycket forskning kring just det här ämnet och det ska bli intressant att följa utvecklingen framöver. Att bedriva fältarbete och göra deltagande observationer på internet tror jag kommer bli väldigt vanligt i framtiden. Framförallt är det viktigt att dokumentera hur människor kommunicerat med varandra för att kunna göra återblickar från den här tiden.

5. Källförteckning

Intervjuer

1. ”Karin”, Födelseår 1989, 33 min intervju (den 2014-04-01)
2. ”Fia”, Födelseår 1975, 41 min intervju (den 2014-04-02)
3. ”Stina”, Födelseår 1991, 38 min intervju (den 2014-04-03)
4. ”Åsa”, Födelseår 1988, 28 min intervju (den 2014-04-04)
5. ”Emma”, Födelseår 1988, 45 min intervju (den 2014-04-08) Ej inspelad
6. ”Lotta”, Födelseår 1970, 42 min intervju (den 2014-04-09)
7. ”Rebecka”, Födelseår 1989, 31 min intervju (den 2014-04-09)

Referenser

Fägerborg, Eva (2011). Intervjuer. I *Etnologiskt fältarbete*. (red. Kaijser och Öhlander). [omarb. och utök.] uppl. Lund: Studentlitteratur

Giddens, Anthony (1996). *Modernitetens följder*. Lund: Studentlitteratur

Giddens, Anthony (1999). *Modernitet och självidentitet: självet och samhället i den senmoderna epoken*. Göteborg: Daidalos

Hallberg, Piamaria och Lennartsson, Rebecka (2011). Stockholmare är människor de med: Inflyttade stockholmares platstagande och identitetsskapande. I *Andra Stockholm: Liv, plats och identitet i storstaden*. (red. Larsson och Svensson). Stockholm: Stockholmia

- Gradén, Lizette och Kaijser, Lars (2011). Fotografi och film. I *Etnologiskt fältarbete*. (red. Kaijser och Öhlander) [omarb. och utök.] uppl. Lund: Studentlitteratur
- Hyltén-Cavallius, Sverker (2011). Internet och Fältarbete. I *Etnologiskt fältarbete*. (Kaijser och Öhlander) [omarb. och utök.] uppl. Lund: Studentlitteratur
- Lalander, Philip & Johansson, Thomas (2007). Ungdomsgrupper i teori och praktik. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur
- Månson, Per (red.) (2010). *Moderna samhällsteorier: traditioner, riktningar, teoretiker*. 8. uppl. Stockholm: Norstedt
- Nyberg, Annakarin (2008). *Att studera digitala artefakter i människors vardagsliv*. Diss. Umeå: Umeå universitet, 2008
- Pripp, Oscar (2011). Reflektion och etik. I *Etnologiskt fältarbete*. (red. Kaijser och Öhlander) [omarb. och utök.] uppl. Lund: Studentlitteratur
- Tingsvall, Albin (2011). Dialekt och identitet hos inflyttade stockholmare. I *Andra Stockholm: Liv, plats och identitet i storstaden*. (red. Larsson och Svensson). Stockholm: Stockholmia
- Öhlander, Magnus (2011). Analys. I *Etnologiskt fältarbete*. (red. Kaijser och Öhlander) [omarb. och utök.] uppl. Lund: Studentlitteratur

Elektroniska källor

Facebook: <www.facebook-faq.se/facebook_historia/facebook_historia.htm> den 24 april 2014

Facebook: <www.facebook-faq.se/facebook/vad_ar_facebook.htm> den 24 april 2014

Findahl, Olle 2013. *Svenskarna och internet 2013*. [Elektronisk] Tillgänglig:

< www.internetstatistik.se/artiklar/svenskarna-och-internet-2013-slappt/> [läst: 2014-05-15]

Instagram: <instagrammers.se/om-instagram/#.U1kQKVV_snY> den 24 april 2014

Instagram: <instagrammers.se/kom-igang-med-instagram/#.U1kRdVV_snY> den 24 april 2014

Twitter: <www.twittertips.se/vad-ar-twitter> den 24 april 2014

Twitter: <www.twittertips.se/varfor-finnas-pa-twitter> den 24 april 2014

Bilaga 1 Frågeformulär

Allmänna frågor

Namn? Ålder? Född och uppvuxen i vilken ort? Yrke? Nuvarande bostadsort?

Anonym eller inte? Tillåtelse att använda deras konton på sociala medier?

Flytten

Hur var din väg till Stockholm?

Är du norrlänning eller Stockholmare?

Sociala medier

Hur använder du sociala medier?

Vad gör du på Facebook, Instagram respektive Twitter?

Vilka fördelar och nackdelar finns det med sociala medier?

Skillnader och likheter med att använda sociala medier privat och i tjänsten?

Skärmdump 1-4 exempel

Vad är historien bakom det här inlägget eller bilden?

Vad vill du säga mer med det här inlägget eller bilden?

För vems skull lägger du upp bilder och gör inlägg?

Avslutning

Vad skulle hända om sociala medier försvann?

Hur kommer du använda sociala medier framöver tror du?